

Sygn. akt II Kp 246/15

POSTANOWIENIE

Dnia 07 października 2015 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Maciej Maciejewski

Protokolant: Katarzyna Piwowar

po rozpoznaniu w sprawie o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek zażalenia pokrzywdzonych J. M. (1) i J. M. (2)

na postanowienie z dnia 26 czerwca 2015 roku zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie w dniu 30 czerwca 2015 roku w przedmiocie umorzenia śledztwa

na podstawie art. 465 § 2 k.p.k.

postanowił:

nie uwzględnić zażalenia pokrzywdzonych J. M. (1) i J. M. (2) wniesionego w dniu 08 lipca 2015 roku na postanowienie z dnia 26 czerwca 2015 roku zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie w dniu 30 czerwca 2015 roku w przedmiocie umorzenia śledztwa i utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2015 roku zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie w dniu 30 czerwca 2015 roku umorzono śledztwo

w sprawie przekroczenia uprawnień w okresie od czerwca 2012 roku do lutego 2015 roku

w P. i D. w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie w związku

z prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnymi sygn. akt Km (...), Km (...), Km (...) oraz Km (...) poprzez wykonywanie czynności komorniczych niezgodnie

z obowiązującymi przepisami i procedurami, czym działał na szkodę interesu prywatnego J. M. (1) i J. M. (2), to jest o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z uwagi na fakt, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.).

W uzasadnieniu wskazanego postanowienia wykazano, iż Komenda Powiatowa Policji w D. prowadziła śledztwo z zawiadomienia J. M. (1), z którego wynikało, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie T. M. zajęła znajdujące się na kontach środki pozbawiając go tym samym środków na własne utrzymanie i utrzymanie posiadanego inwentarza. Wskazano ponadto, iż w trakcie czynności komornik zajął inwentarz, który nie należał do dłużnika, dłużnik podnosił również zarzuty co do sporządzonej przez biegłego wyceny zajętych zwierząt i co do sposobu oraz terminu przeprowadzenia przez niego tej czynności.

Organ przygotowawczy wykazał, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie wszczął i prowadził postępowanie egzekucyjne m.in. przeciwko dłużnikowi J. M. (1) z wniosku (...) Sp. z o.o., Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy we W. oraz z wniosku spółki (...) Sp. z o.o., a sposób egzekucji został w tych postępowaniach wskazany przez wierzycieli – jako zajęcie ruchomości należących do dłużnika, zajęcie rachunków bankowych oraz jego wierzytelności. Podano, iż sam dłużnik nie negocjował faktu posiadania powstałych zobowiązań stanowiących podstawę

wszczęcia i przeprowadzenia postępowań egzekucyjnych. Zdaniem organu przygotowawczego pokrzywdzony miał świadomość przysługujących mu w postępowaniu egzekucyjnym środków zaskarżenia i potrafił z nich skorzystać, o czym np. świadczy m.in. złożona skarga do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie w sprawie I Co 1323/14, która została oddalona. Ponadto wskazano, iż w aktach sprawy znajduje się dokumentacja Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie dotycząca skarg wnoszonych przez J. M. (1) do Prezesa Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie.

Zdaniem organu przygotowawczego komornik sądowy nie ma obowiązku powiadamiać dłużnika o terminie podejmowanych czynności gdy sama egzekucja ma charakter przymusowy. Odnośnie czynności związanej z zajęciem bydła dłużnika wskazano, iż dokonano jej w obecności pięciu osób na podstawie posiadanych numerów na kolczykach zwierząt a na jej sprawność w znacznym stopniu wpływał sposób prowadzenia przez dłużnika swojego gospodarstwa, głównie w zakresie dokumentacji dotyczącej hodowanego bydła czego jest m.in. decyzja nr (...) Powiatowego Lekarza Weterynarii w D. nakazująca J. M. (1) prawidłowe oznakowanie 20 sztuk bydła dorosłego – nieoznakowanego lub oznakowanego jednym kolczykiem. Jak wskazał organ przygotowawczy, w dniu 05 sierpnia 2014 roku dokonano badania cielności zabezpieczonych krów, samo badanie przeprowadzone zostało przez powołanego lekarza weterynarii, który przeprowadził je zgodnie z obowiązującą w tym zakresie metodą i na tę okoliczność dokonano przesłuchania lekarza weterynarii M. M.. Ponadto ustalono, iż zwierzęta, które zostały uwzględnione w operacji szacunkowym i zostały zważone pomimo braku dokumentacji, ostatecznie wyłączono spod egzekucji postanowieniem z dnia 22 października 2014 roku. Odnośnie biegłego sądowego powołanego przez komornika w dniu 06 czerwca 2015 roku do oszacowania zajętych ruchomości i inwentarza, K. K. – to sporządził on na tę okoliczność opinię z dnia 15 września 2014 roku. W czasie przesłuchania K. K. wskazał, iż wielokrotnie kontaktował się z J. M. (1) celem ustalenia terminu wyceny, ponieważ pokrzywdzony nie był zainteresowany współpracą i ostatecznie czynności te zostały przeprowadzone w dniu 05 sierpnia 2014 roku (poprzedzone wystąpieniem komornika do Prezesa Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o wyrażenie zgody na wykonanie ich w godzinach nocnych). Odnośnie uwag pokrzywdzonego co do zajęcia przez komornika 7 sztuk koni stanowiących własność D. R., organ przygotowawczy wskazał, iż zgodnie z art. 845 § 2 k.p.c. można zabezpieczyć mienie będące we władaniu dłużnika. Kiedy dłużnik wskazał właściciela koni, ten został poinformowany przez komornika o zajęciu koni i pouczony o możliwości wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętych ruchomości spod zajęcia, natomiast przesłuchany na tę okoliczność D. R. przyznał, iż nie uzupełnił braków formalnych w swoim wniosku, który ostatecznie nie został rozpatrzony.

Odnośnie zajęcia rachunków bankowych w C. i E., organ przygotowawczy wskazał, iż zajęciu nie podlega kwota określona w art. 54 prawa bankowego, a po zajęciu rachunku dłużnik został poinformowany o tej czynności i pouczony o prawie do wniesienia skargi na czynność komornika, która została złożona po terminie. Zdaniem prowadzącego postępowanie zebrany w sprawie materiał nie potwierdził faktu pozbawienia dłużnika środków na utrzymanie własne i posiadanej inwentarza. Na tę okoliczność przesłuchano T. M., która wskazała, iż nie zajęto m.in. zapasów paszy oraz wzięto pod uwagę deklarację pokrzywdzonego, który podał, iż jest w stanie sam utrzymać z własnego gospodarstwa znajdujące się tam zwierzęta. Ponadto wykazano, iż komornik zwolnił spod zajęcia i zwrócił pokrzywdzonemu kwotę 9.000 zł wyegzekwowaną z zajęcia wierzytelności, która miała być przeznaczona m.in. na podstawowe potrzeby związane z utrzymaniem bydła, natomiast J. M. (1) nie przedkładał żadnej dokumentacji, potwierdzającej zakup środków na utrzymanie zwierząt.

Na zakończenie organ przygotowawczy odniósł swoje rozważania do wyjaśnienia znamion czynu zabronionego, stypizowanego w art. 231 § 1 k.k. i wykazania, iż jego zdaniem przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło, aby Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie dopuścił się popełnienia ww. czynu zabronionego, a przeprowadzona analiza materiału dowodowego nie wykazała żadnych uchybień.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli pokrzywdzeni: J. M. (1) i J. M. (2), w którym zaskarżyli powyższe postanowienie w całości, wnosząc (jak wynika z jego treści) o jego uchylenie i skierowanie sprawy do dalszego postępowania karnego. Pokrzywdzeni w złożonym środku zaskarżenia odnieśli swoje rozważania do kwestii podniesionych już w złożonym zawiadomieniu o popełnieniu czynu zabronionego. W uzasadnieniu zażalenia pokrzywdzeni po raz kolejny wypunktowali (ich zdaniem) czynności przeprowadzone niezgodnie z prawem. W dalszej części zażalenia pokrzywdzeni zawarli pisemną polemikę z uzasadnieniem wydanego postanowienia o umorzeniu

śledztwa. Zdaniem pokrzywdzonych postępowanie przygotowawcze zostało przeprowadzone mało rzetelnie. W załączeniu pokrzywdzeniu załączyli szereg dokumentów na poparcie swoich racji.

Zastępca Prokuratora Rejonowego w Dzierżoniowie przekazując powyższe zażalenie do rozpoznania Sądowi, wniósł o jego nieuwzględnienie i utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia podnosząc, iż pokrzywdzeni w złożonym środku zaskarżenia wskazali jedynie, iż nie zgadzają się z postanowieniem o umorzeniu śledztwa i na poparcie powyższego podnieśli szereg okoliczności, które wskazują na fakt wyczerpania przez komornika znamion przestępstwa. Zdaniem zastępcy prokuratora rejonowego czynności śledztwa pozwoliły na ustalenie, że komornik sądowy swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion czynu zabronionego.

W ocenie Sądu zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd, po dokonaniu analizy akt sprawy w tym w szczególności w kontekście zażalenia skarżących, uznał, iż decyzja procesowa podjęta przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie o umorzeniu postępowania przygotowawczego w sprawie o czyn z art. 231 § 1 k.k. jest w pełni zasadna i odpowiada prawu, a zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, w związku z czym utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie czynności pozwoliły na ustalenie, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie T. M. prowadzi postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikom: J. M. (1) i J. M. (2), z wniosku (...) Sp. z o.o. oraz Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy we W.. Ponadto przeciwko J. M. (1) prowadzone są jeszcze postępowania z wniosku (...) Sp. z o.o. We wnioskach egzekucyjnych wierzyciele wskazali sposób egzekucji, m.in. z ruchomości należących do dłużników, natomiast Agencja Nieruchomości Rolnych wskazywała konkretnie ilość inwentarza żywego, będącego we władaniu dłużników i wnioskowoła o ich zajęcie. Komornik kilkakrotnie udawał się do dłużników, celem uzgodnienia spłaty zobowiązania, jednak nie udało się skontaktować z dłużnikami. Pismem z dnia 24 lutego 2014 roku komornik sądowy zwrócił się do Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w D. o podanie wykazu inwentarza żywego. Zgodnie z pismem z dnia 26 lutego 2014 roku wykazano, iż J. M. (1) jest właścicielem 67 sztuk bydła oraz 77 sztuk trzody chlewnej, a J. M. (2) nie figuruje w bazie (...). W tych względów w dniu 07 marca 2014 roku udano się do dłużnika, celem uzgodnienia spłaty zadłużenia oraz potwierdzenia stanu inwentarza żywego. Zgodnie z realizacją wniosku wierzyciela o zajęcie inwentarza żywego, Komornik wezwał do udziału w czynności Powiatowego Lekarza Weterynarii w D. C. B. oraz stosowanie do art. 765 k.p.c. i § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2002 roku w sprawie udzielenia pomocy lub asystowania przez Policję lub Straż Graniczną przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych – policję w P. przy czynnościach egzekucyjnych. W dniu 13 marca 2014 roku w obecności ww. organów oraz biegłego sądowego z zakresu rolnictwa K. K., Komornik Sądowy T. M. udała się do miejsca zamieszkania dłużnika, celem zajęcia ruchomości oraz inwentarza żywego dłużnika. J. M. (1) dobrowolnie wpuścił Komornika wraz z pracownikami kancelarii: M. K., W. L. i J. J. oraz osoby powołane do udziału w czynnościach, po czym dokonano zajęcia inwentarza żywego znajdującego się w jednej oborze poprzez wpisanie do protokołu zajęcia nr kolczyków, przypiętych do uszu krów. W czynnościach tych uczestniczyli: C. B. i K. K.. Podjęte działania wykazały, iż wobec braku oznaczeń na uszach komornik nie był w stanie zająć zwierzęcia, gdyż to uniemożliwiało jego późniejszą identyfikację. Ponadto zajęto urządzenie służące do schładzania mleka oraz 7 sztuk koni, które były wolno puszczane na posiadłości dłużnika a zajęcia dokonano w oparciu o przepis z art. 845 § 2 k.p.c. W tym czasie J. M. (1) wskazał do protokołu zajęcia, kto jest właścicielem bydła oraz schładzarki do mleka podając, że konie należą do D. R.. Zajęte ruchomości Komornik oddał pod dozór dłużnikowi oraz pouczył o przysługującej na zajęcie skardze na czynności komornika do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie. Z akt sprawy wynika, iż dłużnik nie zaskarżył tej czynności. Komornik stosownie do art. 847 § 2 k.p.c., pismem z dnia 21 marca 2014 roku zawiadomił osobę trzecią o zajęciu ruchomości, załączając kopię protokołu zajęcia i pouczając o możliwości wytoczenia powództwa, w którym osoba trzecia może żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Z uwagi na zlecone czynności oszacowania zajętych ruchomości, po przesłaniu zlecenia, biegły K. K. przystąpił do wykonania czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania wyceny zwierząt. Jednak J. M. (1) zaczął uniemożliwiać pracę biegłego poprzez niedopuszczanie go do zajętego bydła. Z uwagi na powstałe utrudnienia, komornik sądowy zwrócił się w trybie art. 19 ust. 1 Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji do Prezesa Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o wyrażenie zgody na czynności w

miejscu zamieszkania skarżącego w godzinach nocnych, tj. przed godziną 07:00 rano, a zgoda została przez Prezesa Sądu udzielona. Ponadto wezwano do udziału w czynnościach lekarza weterynarii M. M. (albowiem A. B. odmówił udziału w czynnościach – po odebraniu telefonów z pogroźkami) oraz firmę Skup i (...), która dysponuje wagą inwentarską oraz osobami, do pomocy ważenia zwierząt. Czynności zostały wyznaczone na dzień 05 sierpnia 2014 roku na godzinę 06:00 wraz z udziałem policji. Początkowo skarżący J. M. (1) utrudniał wejście na posesję, jednak po rozmowach z komornikiem i funkcjonariuszami policji, umożliwił wejście na posesję. Biegły sądowy przy pomocy pracowników firmy (...) oraz lekarza weterynarii rozpoczął czynności do prawidłowego oszacowania bydła, poprzez ich przeważenie i zbadanie cielności krów. Wykonano także dokumentację fotograficzną paszportów. W trakcie wykonywanych czynności Komornik stwierdził, iż 3 krowy zostały sprzedane, a jedna została zutylizowana. Następnie w dniu 27 sierpnia 2014 roku w kancelarii komornika zostało złożone oświadczenie D. R., że to on jest właścicielem koni, a następnie wniosek ten został przekazany do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie, celem rozpoznania. W dniu 15 października 2014 roku komornik sądowy otrzymał od biegłego K. K. opinię dot. wartości ruchomości (inwentarza żywego), z której m.in. wynikało, iż u niektórych sztuk bydła były tzw. zdublowane kolczyki. W trakcie prowadzonych czynności komornik podjął czynności zmierzające do skutecznego i prawidłowego przeprowadzenia licytacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami k.p.c.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, nie dopatrywał się wypełnienia znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 231 § 1 k.k. przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie na szkodę J. M. (1) i J. M. (2). Wskazać należy, iż jeżeli skarżący mieli jakiegokolwiek zastrzeżenia do pracy organu egzekucyjnego, mogli składać na każdą przeprowadzoną czynność skargę do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie I Wydziału Cywilnego. W toku prowadzonego śledztwa przesłuchano w charakterze świadka: biegłego sądowego K. K., lekarza weterynarii C. B., M. M., Komornika Sądowego T. M., pracowników kancelarii komorniczej – M. K., J. J., W. L. oraz E. C., D. R. i J. M. (2).

Odnosząc się do zarzutów skarżących podkreślić należy, iż sądowy organ egzekucyjny nie ma obowiązku powiadamiać dłużnika o terminie podejmowanych czynności, a egzekucja ma charakter przymusowy. Dlatego wobec bierności dłużnika i braku współpracy, Komornik podjął decyzję o wyznaczeniu czynności w godzinach nocy w asyście policji, za zgodą Prezesa Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie, a wycena biegłego sądowego z zakresu rolnictwa została opracowana w oparciu o obowiązujące przepisy prawa przy udziale lekarza weterynarii. Odnośnie zajęcia koni, znajdujących się w gospodarstwie przy ul. (...), czynności tej dokonano w oparciu o art. 845 § 2 k.p.c. wraz z wpisem do protokołu, że są one własnością osoby trzeciej. O powyższym fakcie zawiadomiono D. R., który jak sam przyznał w złożonych zeznaniach nie uzupełnił braków formalnych złożonego pisma do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie – to jest uiszczenia opłaty i „wniosek ten został odrzucony” (karta 565 akt) i ww. nie podejmował już żadnych czynności w tym zakresie. W przypadku zajętego bydła wskazać należy, iż przeprowadzone czynności odnotowały uchybienia w prowadzeniu dokumentacji zwierząt, w tym np. zdublowaniu numerów kolczyków, czyli błędnego oznakowania, a co tym samym uniemożliwiało przeprowadzenie egzekucji. Powyższe okoliczności potwierdza w swych zeznaniach biegły sądowy z zakresu rolnictwa K. K. „czynności mające na celu zajęcie były bardzo utrudnione z uwagi na problemy polegające na trudnościach z identyfikacją zwierząt. Niektóre sztuki nie miały paszportów a niektóre nie miały kolczyków. Były także przypadki że dwie krowy posiadały taki sam kolczyk” (karta 530 akt). Ponadto w operacie szacunkowym były uwzględnione sztuki bydła, które były przeważone, a nie posiadały żadnej dokumentacji, a egzekucja z ww. zwierząt została umorzona postanowieniem z dnia 22 października 2014 roku. Wskazać także należy, iż komornik prowadził egzekucję z wierzytelności przysługujących dłużnikowi ze Spółdzielni (...) oraz z rachunków bankowych dłużników, to jest C. i E., a po zajęciu tych rachunków skarżący J. M. (1) został pouczone o możliwości złożenia skargi. Odnośnie zarzutu skarżących o pozostawieniu J. M. (1) bez środków do życia na swoje utrzymanie i posiadanego inwentarza wskazać należy, iż komornik sądowy w miesiącu wrześniu i październiku 2014 roku zwolnił spod zajęcia i zwrócił J. M. (1) kwotę 9.041,11 zł, a kwota ta miała zostać przeznaczona na leczenie J. M. (1) oraz na podstawowe potrzeby związane z utrzymaniem bydła i zapłatę za zakupione wysłodki.

W ocenie Sądu materiał sprawy nie dostarcza danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. na szkodę J. M. (1) i J. M. (2) przez komornika sądowego T. M.. Działanie sprawcy, polegające na

przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków, musi stwarzać zagrożenie dla jakiegokolwiek dobra ze sfery życia publicznego lub prywatnego. Ustalenie przekroczenia uprawnień związanych z daną funkcją publiczną wymaga nie tylko stwierdzenia, że dokonana przez funkcjonariusza publicznego czynność leży poza zakresem jego uprawnień musi ona bowiem pozostawać w związku formalnym lub merytorycznym z jego działalnością, w granicach w których zawarte są jego uprawnienia. Sprawcą opisywanego przestępstwa może być tylko funkcjonariusz publiczny wskazany w art. 115 § 3 kk. Źródłem przypisanych mu uprawnień i obowiązków są przepisy ogólne odnoszące się do danego mu zakresu działania, a także zbiory przepisów szczególnych regulujących funkcjonowanie poszczególnych rodzajów służb. W tej konkretnej sprawie ocena zachowania urzędnika, w ocenie skarżących jest dowolna i oparta na ich subiektywnych odczuciach, zwłaszcza, że w toku postępowania egzekucyjnego przysługiwały im środki zaskarżenia w postaci skargi na czynności komornika, które rozpatrywane byłyby w całości przez Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie, I Wydział Cywilny, a z akt sprawy nie wynika, żeby ww. skarżący korzystali z tego typu środka zaskarżenia na wadliwe ich zdaniem działania komornika sądowego.

Tym samym, w ocenie Sądu, skoro przeprowadzone w sprawie postępowanie nie zawiera braków i uchybień mogących skutkować uchynieniem zaskarżonego postanowienia w celu dokonania ewentualnych dalszych czynności procesowych, należało orzec jak w sentencji.

(...)

(...)